

NOTAT

Forslag til lov om ændring af lov for Grønland om børns retsstilling og arvelov for Grønland

13-04-2014
Sags nr. 2010-040884
Dok. nr.

Lovforslagets § 5 er affattet således:

”Faderskab, der er fastslået efter lovens § 1, nr. 4, eller § 4, kan ikke begrunde genoptagelse af et dødsbo, der er afsluttet på det tidspunkt, hvor sag om faderskab blev anlagt, eller hvor anmodningen om genoptagelse af en afsluttet faderskabssag blev fremsat.”.

Postboks 1015
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 50 02
E-mail: govsec@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Følgende fremgår af lovbemærkningerne:

” 3.3.1.2. Genoptagelsesreglerne

Den grønlandske arvelov indeholder ingen regler om muligheden for at genoptage et allerede afsluttet dødsbo.

Af bemærkningerne til 1958-arveloven (FT 1957-58, Tillæg A, sp. 652-653) fremgår bl.a., at udformningen af bestemmelserne i lovens kapitel 1 og 2 om arveret og testamente i det store og hele fulgte gældende dansk ret – lov nr. 66 af 17. marts 1954 om ændring af arveforordningen (arveklasserne) – samt det danske udkast til arvelov af 1941, som blev udarbejdet af den i 1936 nedsatte arvelovskommission.

Der blev dog i lovforslaget til 1958-arveloven foretaget en vis forenkling, idet enkelte af arvelovsudkastets bestemmelser blev udeladt, selv om de var i overensstemmelse med gældende dansk ret, ud fra den betragtning, at der i et lille samfund som det grønlandske kun yderst sjældent ville blive brug for dem, og at de i givet fald også uden positive regler herom måtte antages at blive lagt til grund i praksis.

I 1958-arveloven blev der i kapitel 3 og 4 optaget skifteregler, som havde nær tilknytning til de materielle arveregler, som de supplerede og på en måde modificerede. Skiftebestemmelser i dansk ret (retsplejeloven og retsplejeordeningen) blev skrevet sammen i lovforslaget, hvorved administrationen af bestemmelserne skulle lettes. Man mente derimod ikke, at tiden var inde til at gennemføre de mere komplicerede danske skifteregler i Grønland.

Skiftereglerne i 1958-arveloven blev videreført i den gældende 1964-arvelov med enkelte ændringer.

Efter Justitsministeriets oplysninger afgøres anmodninger om genoptagelse af et allerede afsluttet dødsbo på baggrund af forholdets natur og i lyset af de gældende

danske regler, som det i forarbejderne til 1958-arveloven er forudsat for anvendelsen af lovens kapitler om arv og testamenter. Der foreligger dog ikke en entydig praksis vedrørende genoptagelse af allerede afsluttede dødsboer.

Af den danske dødsboskiftelov, jf. lov nr. 383 af 22. maj 1996 om skifte af dødsboer, følger det, at skifteretten kan genoptage et bo, når det findes påkrævet, navnlig fordi 1) der er fremkommet yderligere aktiver eller passiver, 2) arven er fordelt forkert eller udlodningen er foretaget forkert, 3) der er begået væsentlige fejl i forbindelse med boets behandling, 4) boafgiften eller tillægsboafgiften er beregnet forkert, og en arving eller legatar anmoder derom, 5) boet skal udleveres til en anden behandlingsmåde, eller 6) der i øvrigt foreligger nye oplysninger af væsentlig betydning for boets behandling eller for tredjemands retsstilling, jf. lovens § 103, stk. 1. Skifteretten kan betinge genoptagelse af, at der helt eller delvis stilles sikkerhed for de omkostninger, der er forbundet med genoptagelsen, jf. § 103, stk. 2.

Der foreligger efter Justitsministeriets oplysninger ingen praksis for, om anerkendelse eller fastslåelse af faderskab kan begrunde genoptagelse af et allerede afsluttet dødsbo efter dødsboskiftelovens § 103."

" 3.3.3. Regeringens overvejelser

Gennemgangen af den grønlandske arvelovgivning ovenfor i afsnit 3.3.1. viser, at slægtskab mellem far og barn født uden for ægteskab kun begrunder arveret, hvis faderskabet er fastslået efter reglerne i børneloven for Grønland. Denne lov trådte i kraft for Vestgrønland den 1. juni 1963 og for Nord- og Østgrønland den 1. juli 1974, jf. afsnit 1.2. Børn født uden for ægteskab før de nævnte datoer i henholdsvis Vest eller Nord- og Østgrønland har som følge heraf ikke arveret efter deres far eller hans slægt, ligesom hverken faderen eller hans slægt har arveret efter barnet.

Gennemgangen viser desuden, at børn født uden for ægteskab, som har arveret efter deres far, arveretligt er stillet anderledes, end børn født i ægteskab, idet arveretten i medfør af den grønlandske arvelovs § 36 kan begrænses for børn født uden for ægteskab i det omfang, skifteretten skønner, at det på urimelig måde strider mod efterlevende ægtefælles eller øvrige arvingers tarv, at barnet får del i den efterladte formue.

Regeringen har overvejet, om det er muligt at ligestille børn født før børneloven for Grønlands ikrafttræden med børn født efter børneloven for Grønlands ikrafttræden i relation til arveret. Regeringen har endvidere i den forbindelse overvejet en generel arveretlig ligestilling af børn født i og uden for ægteskab. Imod sådan ligestilling kan anføres, at det kan være indgribende over for den mand, der måtte blive dømt som far til et af de omhandlede børn, samt for den pågældende mands øvrige familie. Det er dog regeringens opfattelse, at et barns interesse i at kunne få fastslået, hvem dets far er, og på lige fod med børn født i ægteskab få arveret efter den pågældende mand vejer tungest.

En del af de pågældende mænd er formentlig afgået ved døden, og den formue, de

efterlod sig, er blevet fordelt blandt deres arvinger. En genoptagelse af dødsboet ville bl.a. have den virkning, at arvingerne skulle tilbagebetale (en del af) deres arv til boet. Det er derfor regeringens opfattelse, at de foreslåede regler ikke i sig selv bør medføre pligt til at genoptage et afsluttet dødsbo.

Som nævnt ovenfor i afsnit 3.3.1.2. afgøres anmodninger om genoptagelse af et allerede afsluttet dødsbo efter Justitsministeriets oplysninger på baggrund af forholdets natur og i lyset af de gældende danske regler, som det i forarbejderne til 1958-arveloven er forudsat for anvendelsen af lovens kapitler om arv og testamenter. Der ses således ikke at være en entydig praksis vedrørende genoptagelse af allerede afsluttede dødsboer.

Det er på denne baggrund regeringens opfattelse, at det dermed ikke kan afvises, at allerede afsluttede dødsboer vil kunne blive genoptaget som følge af et efterfølgende fastslået faderskab, medmindre der indsættes en regel om, at faderskab, der er fastslået efter den foreslåede § 23 a i børneloven for Grønland (lovforslagets § 1, nr. 4), ikke i sig selv skal kunne begrunde genoptagelse af et dødsbo, der allerede er afsluttet.”.

Lovforslagets § 5 i retlig perspektivering

Vedtagelse af lovforslag vil sikre personer, der er født uden for ægteskab efter lov for Grønland om børns retsstilling trådte i kraft (1963/1974), og hvis faderskabssag er afsluttet med at en eller flere mænd er idømt bidragspligt over for pågældende, nu gives mulighed for at anmode om genoptagelse af sagen, uanset om de almindelige betingelser for genoptagelse er opfyldt. Hvis sådanne sager afgøres med dom til faderskab, vil det have samme retsvirkninger som i dag knytter sig til en dom til faderskab, herunder navneret og arveret.

Det fremgår af bemærkninger til loven, at den danske regering har overvejet en fuld ligestilling af børn født før børneloven for Grønlands ikrafttræden med børn født efter børnelovens ikrafttræden i relation til arveret, herunder en generel arveretlig ligestilling af grønlandske børn født i og uden for ægteskab.

En sådan ligestilling vil i tilfælde, hvor en fader allerede er afgået ved døden, og hvor faderens bo er blevet fordelt til de øvrige arvinger, kunne betyde en genoptagelse af dødsboet efter de almindelige regler. Det vil blandt andet kunne have den virkning, at de hidtidige arvinger vil skulle tilbagebetale (en del) af deres arv til boet, fordi der er fremkommet nye arvinger. Derfor er det i lovforslagets § 5 bestemt, at en fastslåelse af faderskab ikke kan begrunde genoptagelse af et dødsbo, der afsluttet på det tidspunkt, hvor sag om faderskab blev aflagt, eller hvor anmodning om genoptagelse af en afsluttet faderskabssag blev fremsat. Dermed skal domstolene i disse sager ikke følge de almindelige regler for genoptagelse af afsluttede dødsboer.

Kim Blokbo
Retschef